

Základní škola a Mateřská škola Hodice, příspěvková organizace

Hodice 86 589 01 Třešť

IČ: 71010521

skola@hodice.cz

567 224 739

Č.j. : ZŠHod/283/2021-Mar.

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK: 2021/2022

Obsah

1. Základní údaje o škole
2. Právní východiska
3. Oblasti sociálně patologických jevů ve škole
4. Cíl preventivního programu
5. Zhodnocení prevence sociálně patologických jevů ve školním roce 2020/2021
6. Spolupráce s rodiči
7. Vzdělávání pedagogů
8. Metody práce
9. Znalostní kompetence žáků
10. Zařazování okruhů protidrogové prevence do tematických plánů
11. Záškoláctví
12. Šikanování
13. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi
14. Plán činnosti

1. Základní údaje o škole

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Hodice, příspěvková organizace
Adresa školy	Hodice 86, 589 01 Třešť
IČO	71 01 05 21
Telefon/mobil	567 224 739 / 776 889 507
E-mail	skola@hodice.cz
Adresa internetové stránky	www.hodice.cz
Právní forma	Právní subjektivita
Název zřizovatele	Obec Hodice
Součásti školy	Základní škola Mateřská škola Školní družina Školní jídelna Školní jídelna - výdejna
Ředitelka školy	Mgr. Dagmar Marešová
Školní metodik prevence sociálně patologických jevů	Mgr. Dagmar Marešová

Základní škola je dvoutřídní vesnická malotřídní škola s 1. – 5. ročníkem. Mateřská škola je také dvoutřídní a součástí školy je 1 oddělení školní družiny. Do školy chodí převážně děti z Hodic a 1 žákyně z Panenské Rozsíčky. Mateřskou školu navštěvují děti ze spádové obce Třeštice, v současnosti i děti z Třeště, Jezdovic a Řídelova.

Obec se nachází asi 2 km od Třeště, kam odcházejí žáci z pátého ročníku do plně organizované školy nebo na víceleté gymnázium do 11 km vzdálené Telče.

Jsme školami rodinného typu, všichni se navzájem dobře známe, naše filosofie se opírá o individuální přístup k dětem i žákům a úzkou spolupráci jak žáků navzájem, tak i pedagogů s rodiči.

Školní areály se nachází na krajích vesnice blízko přírodě, snadno dosažitelné jsou lesy, louky či rybníky v okolí. U budovy základní i mateřské školy se nacházejí pěkné velké zahrady.

Ve školním roce 2021/2022 navštěvuje základní školu 19 žáků, mateřskou školu 25 dětí a ve školní družině je zapsáno 17 žáků školy.

2. Právní východiska

- § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
- § 8 a § 9, § 17 a § 18, § 30 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, č.j.: 21291/2010-18
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. č.j.: 37 014/2005-25
- Pokyn MŠMT č.j.: 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j.: 10 194/2002-14
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách, č.j.: 22294/2013-1
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí na období 2013-2018
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j.: MSMT-21149/2016
- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, č.j.: MSMT-5217/2017-1

3. Oblasti sociálně patologických jevů ve škole

Prevence sociálně patologických jevů u žáků v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- Drogy (základní informace o drogách)
- Doprava (rizikové chování v dopravě)
- Poruchy příjmu potravy (nevhodné jídelní a stravovací zvyklosti, diety, obezita)
- Alkohol (informace o nevhodnosti pití alkoholu)
- Syndrom týraného dítěte – CAN (fyzické týrání a jeho rozpoznání)
- Šikana, kyberšikana (znaky šikanování, řešení zejména počáteční šikany)
- Vandalismus (poškození školního majetku nebo majetku žáků)
- Záškoláctví (sledování absence žáků)
- Tabák (informování o závislosti na tabáku)
- Násilí (agresivní chování dětí)
- Krádeže (Drobné krádeže se vyskytují i ve škole)

4. Cíl preventivního programu

Preventivní program klade důraz na udržení stávající kvality školy, komunikaci, kooperaci a zdravý životní styl. Program je určen pro žáky a pedagogické pracovníky školy a ve svém důsledku má vést k udržení pozitivního klimatu školy s minimem kázeňských problémů žáků ve škole i mimo školu.

Základním předpokladem k jeho účinnosti je aktivní zapojení všech žáků třídy a rodičů žáků, kteří jsou s průběhem a výsledky programu seznamováni.

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti žáků vůči sociálně patologickým jevům.

Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddělitelnou součástí výuky a života školy a nepřímo prostřednictvím rodičovské veřejnosti i celkového způsobu života žáků. Hlavním cílem je vést žáky k tomu, aby návykovou látku v budoucnosti nevyhledávaly, aby ji nikdy neužily.

Preventivní program je nedílnou součástí školních vzdělávacích programů školy (ŠVP ZV, ŠVP PV, ŠVP zájmového vzdělávání).

Důležitý je i individuální přístup k jednotlivým žákům. Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte.

Zvýšenou pozornost věnujeme žákům s vývojovými poruchami učení a chování a pomáháme jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou.

Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všichni žáci.

Důraz je položen na informovanosti žáků ve vyučovacích hodinách a rodičů při třídních schůzkách nebo individuálních setkáních.

5. Zhodnocení prevence sociálně patologických jevů ve školním roce 2020/2021

Organizace prevence	
Preventivní program	Vypracován a aktualizován metodikem prevence dle nových metodických materiálů MŠMT především: • Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. • Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j.: MŠMT-21149/2016. • Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, č. j.: MSMT-5217/2017-1. • Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí na období 2019-2027.
Využití volného času žáků	• Rozmanitá nabídka zájmových útvarů. • Maximální využitelnost kapacity ŠD. • Zařazení výchovných činností v rámci školní družiny (výtvarná, sportovní, dramatická, počítačová gramotnost apod.). • Pravidelná činnost v roce 2020 - projekt „Sportuj ve škole.“ • Pro děti MŠ a žáky školy realizujeme pestré školní i mimoškolní aktivity (soutěže, exkurze, výlety, představení některé i ve spolupráci s rodiči či místními spolky).
Průběžné sledování podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu sociálně patologických jevů	Snaha všech pedagogických pracovníků včas řešit drobnější přestupky (slovní napadání spolužáků, schovávání věcí, pošťuchování....), které by mohly vést k sociálně patologickým jevům. Ve třídách, na chodbách i jiných prostorách školy jsou zajištěné dozory pedagogů, možnost okamžitého řešení problému. Nadále trvá možnost využití schránky pro případné připomínky, dotazy či podněty k řešení ze strany rodičů i žáků (anonymní vzkazy řešeny nebudou).
Uplatňování forem a metod umožňující včasné zachycení ohrožených dětí	Zaměřili jsme se především na zintenzivnění spolupráce mezi školou a rodiči. Dbáme na včasnou informovanost rodičů, společně se snažíme řešit výchovné problémy.
Poradenská služba školního metodika prevence	Informovat pedagogické pracovníky o novinkách a změnách v oblasti sociálně patologických jevů (pedagogické rady, individuální konzultace). Seznamovat rodiče žáků se základními pojmy v oblasti sociálně patologických jevů, vysvětlovat postupy školy i požadavky na rodiče. Všechny dokumenty, týkající se této problematiky jsou vyvěšeny na nástěnce v přízemí budovy školy a jsou zveřejněny na webových stránkách školy.
Zajištění poradenských služeb speciálních pracovišť a preventivních zařízení	V případě potřeby: Marie Vyhnánovská PPP a SPC Vysočina, pracoviště Jihlava Další kontakty jsou vyvěšeny na nástěnce školy.
Vybavení školy odbornými a metodickými materiály a dalšími pomůckami	Ve škole máme videotéku a knihovnu dostatečně vybavenou: • Řekni drogám ne! • Drogová problematika, sexuální výchova. • Školáci versus drogy. • Výchova dětí v oblasti požární ochrany – 1. a 2. cyklus. • Neublížuj mi! • Děti v dopravě. • Výchova dětí se závadami a poruchami chování. • Příběhy pomáhají s problémy. • Pomoz mi, abych to dokázal. • Bolest šikanování
Školní řád (obsahuje zákaz nošení, držení, distribuci a zneužívání návykových látek	Školní řád je doplněn vhodnou formou o problematiku sociálně patologických jevů viz. metodický pokyn k řešení šikanování č.j.: MSMT-21149/2016 a metodického pokynu k primární prevenci č.j.: 20006/2007 čl. 8 – Školní řád.

v areálu školy a odpovídající sankce)	Forma zpracování odpovídá charakteru základní školy a vychází také z konkrétních podmínek naší školy.
Akce školy pro žáky k prevenci sociálně patologických jevů	Průběžné výchovné působení na žáky formou rozhovorů či besed, situační hry zaměřené na empatii. Dodržování třídních pravidel, dotazníková šetření (oblíbenost v kolektivu, sebehodnocení žáka za určitý časový úsek – týden, měsíc, jak řešit slovní i tělesné napadení, komunikace učitel - žák) Spolupráce družina - škola - rodič) apod.

Sociálně patologický jev	počet
Drogy	0
Doprava	0
Poruchy příjmu potravy	0
Alkohol	0
Syndrom týraného dítěte – CAN	0
Šikana, kyberšikana	0
Vandalismus	0
Záškoláctví	0
Tabák	0
Násilí (v nejmírnější formě)	0
Krádeže	0

Komentář:
Vztahy mezi žáky jsou bez větších výchovných problémů, klima ve třídách je přátelské. Drobné kázeňské přestupky jsou včas řešeny, pedagogové si vyměňují zkušenosti a vzájemně se informují o žácích. V případě výskytu kázeňského přestupku ihned řešeno učitelem a následně jsou předány informace rodičům.

6. Spolupráce s rodiči

Spolupráci s rodiči vidíme jako klíčovou při realizaci našeho preventivního programu. Rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci programu na škole, problematika byla zařazena i na jednání školské rady. Další informace poskytujeme rodičům prostřednictvím www stránek školy, propagačních materiálů a školních nástěnek.

7. Vzdělávání pedagogů

Metodik prevence se v rámci časových možností účastní školení pořádaných zařízeními pro DVPP, ostatní pedagogové formou samostudia (využívání odborné literatury ve školní knihovně). Problematika prevence je zařazována na pořad jednání pedagogické rady.

Pedagogičtí pracovníci mají možnost nahlédnout do Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Č.j.: 21 291/2010-28, kde jsou návodným způsobem popsána jednotlivá témata, která jsou zveřejněna na webových stránkách školy:

- Příloha č. 1 Návykové látky
- Příloha č. 2 Rizikové chování v dopravě
- Příloha č. 3 Poruchy příjmu potravy
- Příloha č. 4 Alkohol u dětí školního věku
- Příloha č. 5 Syndrom týraného dítěte – CAN
- Příloha č. 6 Školní šikánování
- Příloha č. 7 Kyberšikana
- Příloha č. 8 Homofobie
- Příloha č. 9 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- Příloha č. 10 Vandalismus
- Příloha č. 11 Záškoláctví
- Příloha č. 12 Krádeže
- Příloha č. 13 Tabák
- Příloha č. 14 Krizové situace ve školním prostředí

Příloha č. 15 Netolismus
Příloha č. 16 Sebeпоškozování
Příloha č. 17 Nová náboženská hnutí
Příloha č. 18 Rizikové sexuální chování
Příloha č. 19 Příslušnost k subkulturám
Příloha č. 20 Domácí násilí
Příloha č. 21 Hazardní hraní

8. Metody práce

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově. Např.:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli;
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků;
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti;
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů;
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry;
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu);
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“;
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě;
- osvojování a upevňování základních návyků (hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti);
- prevence experimentování s alkoholem a cigaretami,
- základy etické a výchovy;
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení;
- všestranný rozvoj osobnosti žáka;
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně-patologických problémů v třídních kolektivech;
- důraz na spolupráci s rodiči;
- široká nabídka volnočasových aktivit;
- ekologická výchova;
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.;
- účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech.

Metody a formy práce, hodnocení efektivity

Základní škola a školní družina

- ✓ rozhovor, diskuze;
- ✓ hra;
- ✓ besedy (PČR);
- ✓ návštěvy (Obecní úřad, Místní knihovna);
- ✓ skupinová práce;
- ✓ dotazníky;
- ✓ preventivní programy dalších subjektů;
- ✓ další (výlety, exkurze, soutěže apod.).

Mateřská škola

- ✓ prožitkové učení
- ✓ sociální hry
- ✓ námětové hry
- ✓ hraní role
- ✓ společná stavba
- ✓ společná kresba
- ✓ dramatická výchova
- ✓ pomoc kamarádovi při běžných denních činnostech (věkově smíšené třídy)

Metody hodnocení efektivity MPP

- ✓ rozhovorem;
- ✓ sledováním úrovně výskytu sociálně patologických jevů.

9. Znalostní kompetence žáků

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků;
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek;
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu;
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu;
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů;
- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě;
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl;
- seznamují se se zdravotními a sociálními riziky návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví;
- znají negativní vlivy kouření, požívání alkoholu;
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc;
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy;
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti;
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva;
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní;
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky;
- dopravní výchova

10. Zařazování okruhů protidrogové prevence do tematických plánů

Při realizaci preventivního programu klademe důraz na následující činnosti:

- učit žáky řešit konfliktní situace,
- vést je ke schopnosti odmítat činnosti, které by mohly mít negativní důsledky,
- posilovat sebedůvěru dětí,
- informovat je přiměřeně věku o následcích užívání drog,
- podporovat mimoškolní činnost, koníčky, aj.

11. Záškoláctví

Problematiku záškoláctví škola neřešila, všichni žáci měli nepřítomnost ve škole řádně omluvenu. Přesto je potřeba nadále věnovat pozornost zásadám omlouvání žáků a evidenci nepřítomnosti ve škole dle školního řádu. Opakovaně s touto problematikou seznamovat i rodiče žáků.

12. Šikanování

Problematiku šikanování škola neřešila. Je však potřeba věnovat zvýšenou pozornost některým prvkům hrubého chování mezi spolužáky, které by v pozdějším věku mohly mít již nepřímé a přímé znaky šikanování.

Přes absenci tohoto jevu na naší škole musí všichni pracovníci sledovat znaky šikanování:

13. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství

- školská poradenská zařízení (PPP a SPC)
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem

Oblast zdravotnictví

- dětský lékař

Oblast sociálních věcí

- sociální odbor, kurátoři

Policie ČR

- využít lektorských služeb policistů v oblasti sociálně patologických jevů

14. Plán činnosti

- Připravit (inovovat) preventivní program, koordinovat přípravu (MŠMT čj. 14 514/2000-51).
- Informovat o osvětových akcích pro rodiče. (nástěnka)
- Informovat všechny učitele, vychovatele a další pracovníky školy o prevenci sociálně patologických jevů, především o konkrétních podmínkách ve škole z hlediska rizik, uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení žáků.
- Informovat žáky a rodiče o volnočasových aktivitách školy.
- Poradenská služba pro rodiče.
- Seznámit pedagogické pracovníky s preventivním programem, pojmenovat kroky, které povedou k jeho realizaci.
- Zpracovat výchovu ke zdravému životnímu stylu a jiné oblasti preventivní výchovy do učebních plánů jednotlivých předmětů.
- Zpracovat problematiku prevence sociálně patologických jevů do plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Zpracovat problematiku prevence sociálně patologických jevů do školních dokumentů (učební plány, plán práce, ŠVP).
- Zpracovat přehled odborné i populární literatury a videonahrávek vhodných pro mládež s problematikou prevence sociálně patologických jevů.
- Navázat kontakt s institucemi a organizacemi, které se angažují v prevenci sociálně patologických jevů.
- Podat návrhy psychologických a speciálně pedagogických vyšetření (problematika sociálně patologických jevů).
- Seznámit rodiče na třídních schůzkách s preventivním programem.
- Připravit na pedagogickou radu informaci o sociálně patologických jevech.
- Zpracovat pro žáky učitele, rodiče a žáky školy informace o kontaktech na dostupná krizová, poradenská a preventivní zařízení.
- Podat návrhy psychologických a speciálně pedagogických vyšetření (problematika sociálně patologických jevů).
- Připravit pro žáky školy informaci o kriminalitě, delikvenci a záškoláctví ve škole.
- Informovat žáky a rodiče o volnočasových aktivitách školy.
- Připravit na pedagogickou radu informaci o formách násilného chování (šikanování, vandalismus) a o projevech xenofobie a rasismu ve škole.
- Podat návrhy psychologických a speciálně pedagogických vyšetření (problematika sociálně patologických jevů).
- Zajistit vybavení školy odborným a metodickým materiálem a dalšími pomůckami.
- Zorganizovat přednášku pro pedagogické pracovníky k problematice virtuálních drog a patologického hráčství.
- Připravit pro žáky školy informaci o formách násilného chování (šikanování, vandalismus) a o projevech xenofobie a rasismu ve škole.
- Podat návrhy psychologických a speciálně pedagogických vyšetření (problematika sociálně patologických jevů).
- Vyhodnotit efektivitu jednotlivých preventivních aktivit.

V Hodicích dne 28. 8. 2021

MPP byl projednán na pedagogické radě dne 30. 8. 2021

.....
Mgr. Dagmar Marešová
školní metodik prevence

.....
Mgr. Dagmar Marešová
ředitelka školy